

ONTWIKKEL- EN BEHEERPLAN GROEN BEDRIJVENTERREINEN

IN DE GEMEENTE VEENENDAAL

ONDERHOUDSPERIODE 2026 - 2035

In opdracht van	BOV Veenendaal	
	Gemeente Veenendaal	
Uitgevoerd door	De Slijpkruik B.V.	
	Dhr. D. Thijsen	(Inspecteur & ecooloog)
	Dhr. A.J. den Dikken	(Adviseur)
Versie	28 augustus 2025	
Projectcode	P25-0105	

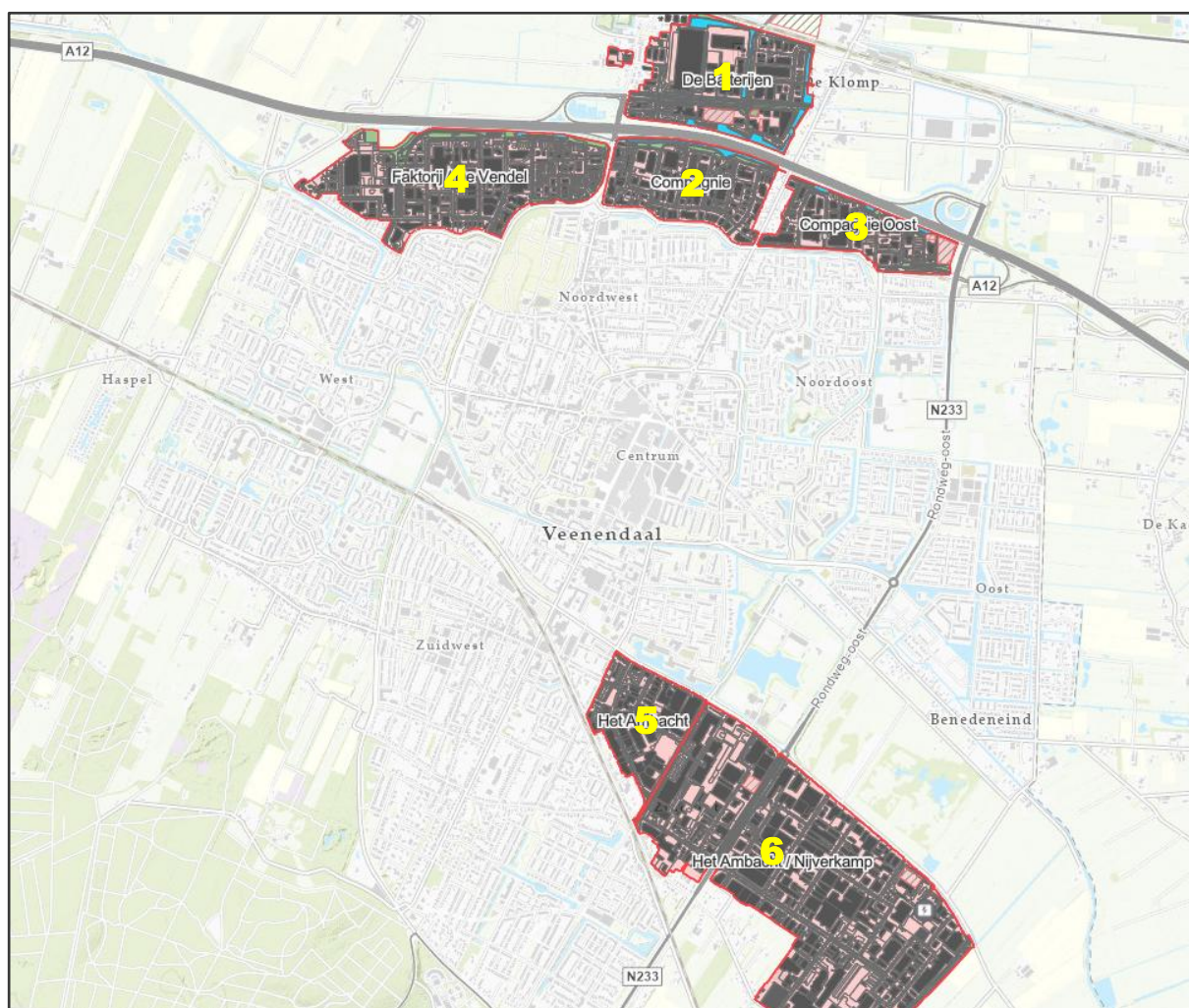
INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Methodiek	4
3. Resultaten & advies	5
4. Beheerplan	9
5. Bijlagen	14

1. INLEIDING

In opdracht van de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal (BOV) heeft adviesbureau De Slijpkruik B.V. een technische inspectie en een inventarisatie voor biodiversiteitsverbeteringen uitgevoerd op een zestal bedrijventerreinen in Veenendaal:

1. De Batterijen
2. Compagnie
3. Compagnie Oost
4. Faktorijs/De Vendel
5. Het Ambacht
6. Nijverkamp

Afbeelding 1 – Ligging van de verschillende bedrijventerreinen (rood omlijnd) ten opzichte van Veenendaal.

Bron afbeelding: BOV Veenendaal, 2025.

Het voorliggende plan dient als leidraad om de komende jaren toekomstbestendig beheer toe te passen op de betreffende bedrijventerreinen. In deze rapportage worden tevens concrete kansen voor het vergroten van de biodiversiteit uitgewerkt.

2. METHODIEK

Voorafgaand aan het opstellen van dit plan is een technische inspectie uitgevoerd. Het doel van de technische inspectie was om de huidige technische staat van het groen op de bedrijventerreinen inzichtelijk te maken en het groenareaal te actualiseren. Naar aanleiding van de resultaten van de technische inspectie, worden aanbevelingen gedaan voor toekomstbestendig beheer van de bedrijventerreinen en het verbeteren van de biodiversiteit:

- **Ecologische maatregelen**

Voor het totale geïnspecteerde areaal geldt dat is beoordeeld of de locatie geschikt is om maatregelen door te voeren die de biodiversiteit versterken. Denk hierbij aan het aanplanten van vaste (inheemse) beplanting, (stinten)bollen, bomen of solitaire heesters. In de beoordeling is rekening gehouden met de ligging en grootte van de percelen, de beschikbare ruimte en de verkeersveiligheid ter plaatse. Ook de technische staat is beoordeeld, om kansen voor herstel (door inzaai of houtige beplanting) te signaleren. De aanwezige oevers zijn geïnspecteerd op geschiktheid voor flauwere taluds en mogelijkheden voor natuurvriendelijke oevers.

- **Kruidenrijk gras**

Een groot aantal vlakken is nu voorzien van gazon. Middels extensief beheer kan gazon omgevormd worden naar kruidenrijk gras, wat de biodiversiteit ten goede komt. Voor alle geïnspecteerde gazons geldt dat is beoordeeld of de locatie geschikt is voor omvorming naar kruidenrijk gras. Het aanwezige grasland is bovendien ingedeeld in classificaties, op basis van de aanwezigheid en diversiteit van indicatorsoorten:

Afbeelding 2 – Indeling van grasland in ontwikkelingsfasen. De volledige infographic in PDF is aangeleverd als bijlage.

						
Stadium	PIONIER	RUITGE	FASE 1	FASE 2	FASE 3	FASE 4
Kenmerk(en)	Pionierssoorten	Voedselrijke bodem	Dominant stadium	Gras- en kruidenmix	Hoge diversiteit	Schrale grond, lage kruidachtigen
Uitgangssituatie	Na bewerkte of net aangelegde bodem	Dichte begroeiing	Vooral grassen	Matig bloemrijk, gras- en kruidenmix	Bloem- en kleurrijk grasland	Lage begroeiing
Indicatorsoorten*	1. Grote klaproos 2. Canadese Fijnstraal 3. Melkdistel 4. Paarse dovenetel 5. Vogelmuur	1. Grote brandnetel 2. Bereklauw 3. Fluitenkruid 4. Ridderzuring 5. Kleefkruid	1. Engels raaigras 2. Kropaar 3. Ruw Beemdgras 4. Scherpe boterbloem 5. Paardenbloem	1. Rode klaver 2. Smalbladige weegbree 3. Rood zwenkgras 4. Duizendblad 5. Wilde peen	1. Knoopkruid 2. Margriet 3. Reukgras 4. Veldzuring 5. Marjolein	1. Muizeoor 2. Grasklokje 3. Struisgras 4. Witte klaver 5. Gewone reigersbek
Maaimomenten per jaar	2-4 keer 100%	Minimaal 3 keer 100%	3 keer 70% of 2 keer 100%	1 à 2 keer 70-85%	1 keer 70-85%	1 keer 50%
Hoe maaien?	Maai-zuigcombinatie	Maai-zuigcombinatie	Maai-zuigcombinatie of hooilandbeheer	Hooilandbeheer	Hooilandbeheer	Hooilandbeheer

Door deze indeling in fasen, wordt de ontwikkeling meetbaar en kan het maaibeleid zo efficiënt en effectief mogelijk ingericht worden, met oog voor biodiversiteit. Informatie over maaimomenten, methoden en geschikte locaties is terug te vinden in de volledige infographic 'Grassenposter' (aangeleverd als bijlage).

- **Invasieve exoten**

Het complete groenareaal is geïnspecteerd op de eventuele aanwezigheid van invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop, reuzenbalsemien en reuzenberenklauw. Invasieve exoten concurreren met inheemse soorten om voedsel, water en leefgebied en verstoren het natuurlijke evenwicht. Daarom is het van belang om te weten of en waar deze soorten aanwezig zijn, zodat de verspreiding ervan tijdig bestreden kan worden.

Technische gegevens, zoals kabels en leidingen in de bodem, zijn niet meegenomen in deze inspectie.

3. RESULTATEN & ADVIES

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van de inspectie weergegeven en gecombineerd met adviezen voor het toepassen van maatregelen om de biodiversiteit te versterken. De verschillende mengsels van bloemen of (stinzen)bollen en aanbevolen vaste planten worden in bijlage 8 toegelicht.

3.1. ECOLOGISCHE MAATREGELEN

Ecologische maatregelen	De Batterijen	Compagnie	Compagnie Oost	Faktorij / De Vendel	Het Ambacht	Nijverkamp
<i>In deze tabel is per bedrijventerrein weergegeven hoeveel m² van het groenareaal geschikt is om de genoemde maatregel toe te passen in het beheer. In 4.3 worden de maatregelen kort toegelicht.</i>						
Vervangen van hagen door vaste (inheemse) beplanting	96	58	-	39	-	139
Vervangen van hagen door aanplant van 20% (stinzen)bollen en inzaaien van een bloemenmengsel	456	2827	-	78	-	1711
Vervangen van hagen door bosplantsoen, zie ook paragraaf 4.3.	219	-	-	-	-	-
Aanpassing snoeiwijze hagen van blokhaag naar losse haag (voor hagen in goede staat en/of recente aanplant)	275	182	25	-	-	256
Omvormen vakken met bodembedekkende heesters door aanplant van 20% (stinzen)bollen en inzaaien van een bloemenmengsel	1246	97	-	19	84	2257
Omvormen vakken met bodembedekkende heesters door aanplant van vaste (inheemse) beplanting	546	-	-	14	-	354
Omvormen vakken met bodembedekkende of botanische rozen door aanplant van 20% (stinzen)bollen en inzaaien van een bloemenmengsel	754	147	-	-	-	-
Omvormen graspercelen door aanplant van 20% (stinzen)bollen en wijzigen van het beheer	14329	5294	8228	23197	1514	12502
Omvormen graspercelen naar vaste (inheemse) beplanting	-	-	-	512	-	342
Omvormen plantvakken naar bosplantsoen (met of zonder mantel-zoomvegetatie)	2242	3632	1469	2656	-	517
<i>Onderstaande maatregelen worden aanbevolen voor specifieke percelen of locaties (in plaats van oppervlakten)</i>	De Batterijen	Compagnie	Compagnie Oost	Faktorij / De Vendel	Het Ambacht	Nijverkamp
Geschikt voor toevoegen van bosplantsoen met mantel-zoomvegetatie	10	9	5	3	-	4
Geschikt voor toevoegen van vogelbosje(s)	10	5	11	2	1	4
Aantal geschikte locaties voor aanplant bomen	28	13	54	31	-	15
Aantal geschikte locaties voor aanplant solitaire heesters	111	90	33	366	1	258
Aantal geschikte locaties voor bosplantsoen	6	9	5	2	-	2

IMPRESSIE - OUDE & NIEUWE SITUATIE

Rotonde Voorpoort (De Batterijen)

Lunet 3-9 (De Batterijen)

Copernicusstraat 4 (Compagnie Oost)

3.2. KRUIDENRIJK GRAS

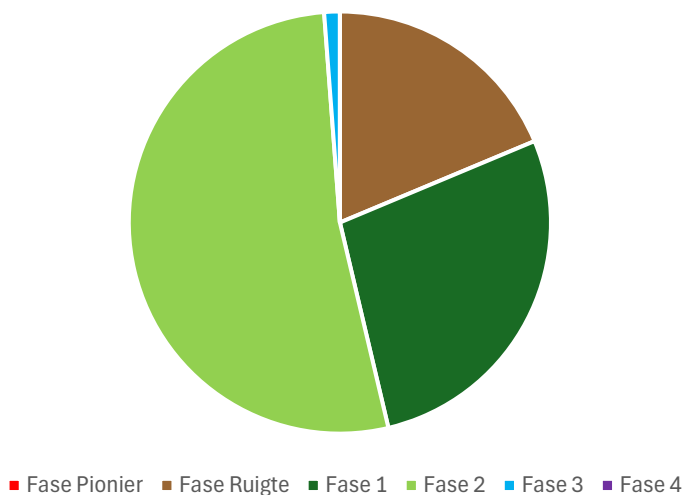
De aanwezige kruidenrijke bermen zijn geïnspecteerd en geclassificeerd volgens de *Grassenposter* (bijlage). De kruidenrijke percelen zijn als volgt ingedeeld:

Kruidenrijk grasland (huidige situatie) <i>De aanwezige kruidenrijke bermen zijn geïnspecteerd en in aantallen m² ingedeeld in verschillende fasen volgens de grassenposter (zie Methodiek en bijlage).</i>	De Batterijen	Compagnie	Compagnie Oost	Faktorij / De Vendel	Het Ambacht	Nijverkamp
Fase Pionier - Pioniersvegetatie	-	-	-	-	-	-
Fase Ruigte - Ruigtevegetatie	4596	5571	595	-	-	-
Fase 1 – Soortenarm hooiland	4663	7740	3492	-	-	-
Fase 2 – Matig soortenrijk hooiland	8534	8396	2643	8013	857	1780
Fase 3 – Soortenrijk hooiland	76	-	-	-	-	612
Fase 4 – Schraal grasland	-	-	-	-	-	-

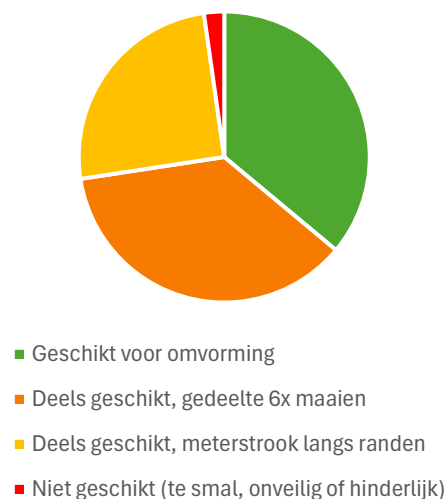
Een grote oppervlakte is nu voorzien van gazon, maar biedt mogelijkheden voor kruidenrijk gras en daarmee versterking van de biodiversiteit:

Mogelijkheden voor omvorming <i>Een grote oppervlakte biedt mogelijkheden voor omvorming naar kruidenrijk gras. In deze tabel zijn de mogelijkheden in aantallen m² weergegeven.</i>	De Batterijen	Compagnie	Compagnie Oost	Faktorij / De Vendel	Het Ambacht	Nijverkamp
Geschikt voor omvorming	4919	4119	2952	6954	684	6496
Deels geschikt, gedeelte 6x maaien	9781	807	1957	9567	748	3626
Deels geschikt, meterstrook langs randen	3624	411	3716	7003	82	3403
Niet geschikt (te smal, verkeersonveilig of hinderlijk)	358	364	494	182	-	228

Kruidenrijk grasland (huidige situatie)

Mogelijkheden voor omvorming

3.3. INVASIEVE EXOTEN

Tijdens de inspectie zijn invasieve exoten aangetroffen op de volgende bedrijventerreinen:

Aanwezigheid van invasieve exoten <i>In deze tabel is het aantal percelen waarop invasieve exoten zijn aangetroffen, weergegeven.</i>	De Batterijen	Compagnie	Compagnie Oost	Faktorij / De Vendel	Het Ambacht	Nijverkamp
Japanse Duizendknoop	1	-	-	-	-	-
Reuzenberenklauw	-	1	3	2	-	-

De betreffende locaties zijn terug te vinden in bijlage 7.

4. BEHEERPLAN

Extensief maaibeheer draagt bij aan de ontwikkeling van bermen van soortenarme grasvelden naar bloemrijke, diverse vegetaties. Door minder en gefaseerd te maaien krijgen kruiden de kans zich te vestigen, waardoor de soortenrijkdom en de ecologische waarde toenemen. Dit leidt tot aantrekkelijkere bermen en meer soortenrijkdom. Belangrijk is daarnaast de wijze van maaien. Maaien in twee werkgangen, door eerst te maaien en daarna het maaisel verzamelen en afvoeren, bevordert de biodiversiteit meer dan klepelen of maaien met een maai-zuigcombinatie in één werkgang. Het verwijderen van maaisel voorkomt verrijking van de bodem en geeft ruimte aan kruiden en bloemen om zich te ontwikkelen. De relatie tussen maaimomenten, maaifrequentie en het te maaien percentage hangt nauw samen met de ontwikkelingsfase van de berm:

- Pionier- en ruigtefase: vaker maaien (3 keer per jaar met maai-zuigcombinatie, meestal 100%) om grassen en ruigtekruiden te beperken.
- Fase 1–2 (gras-kruidenmix): vanuit de ruigtefase afbouwen naar 2 maaibeurten per jaar met maaibalk en cyclomaaier, soms gedeeltelijk maaien (fase 1, 2x 100% en fase 2 2x 70%) zodat soorten kunnen bloeien en zaad zetten.
- Fase 3–4 (bloemrijke, soortenrijke vegetatie): slechts 1 keer maaien per jaar met maaibalk en cyclomaaier, met een deel (fase 3, 1x 70% en fase 4, 1x 50%) gemaaid en de rest laten staan voor insecten en zaadverspreiding.

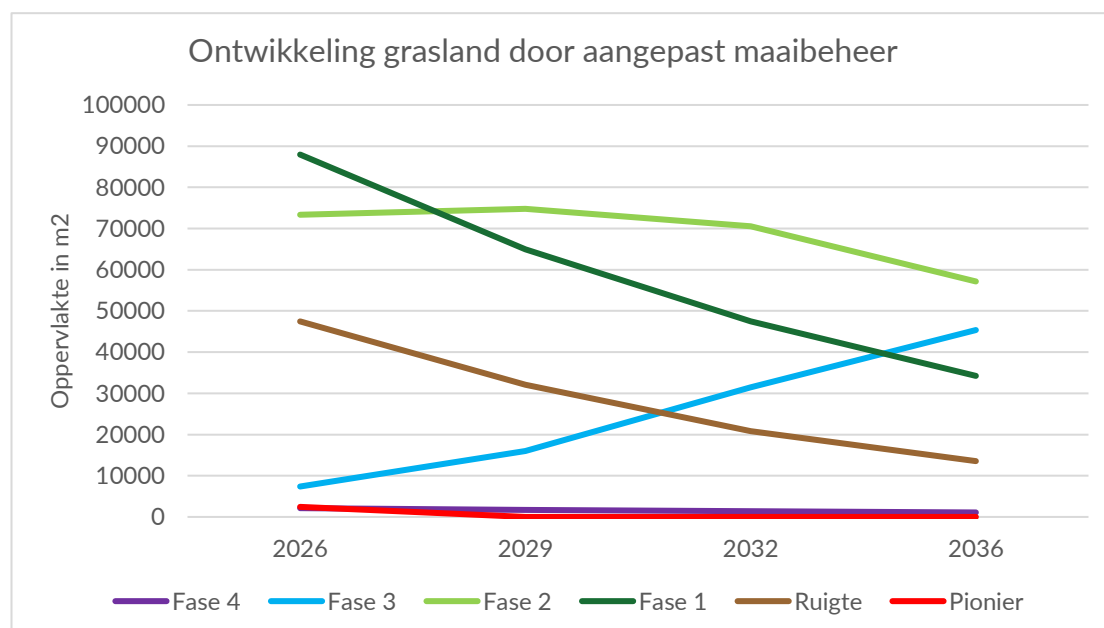
Door deze fasering ontstaat een geleidelijke overgang van intensief beheer naar extensief beheer, wat leidt tot een hogere biodiversiteit en duurzamere bermontwikkeling. Vanwege de ligging van de percelen in stedelijk gebied en diverse ecologische omstandigheden, wordt fase 3 beschouwd als het hoogst haalbare.

4.1. EXTENSIVERING MET MONITORING & CLASSIFICATIE

Op basis van de classificering van aanwezig grasland in verschillende fasen, in combinatie met monitoring en aangepast maaibeheer, is op alle bedrijventerreinen extensivering mogelijk:

- Op De Batterijen hoeft over 10 jaar (in 2036) ongeveer **32% minder** van het areaal gemaaid te worden.
- Op De Compagnie hoeft over 10 jaar (in 2036) ongeveer **31% minder** van het areaal gemaaid te worden.
- Op Compagnie Oost hoeft over 10 jaar (in 2036) ongeveer **24% minder** van het areaal gemaaid te worden.
- Op Het Ambacht hoeft over 10 jaar (in 2036) ongeveer **26% minder** van het areaal gemaaid te worden.
- Op Faktorijs / De Vendel hoeft over 10 jaar (in 2036) ongeveer **27% minder** van het areaal gemaaid te worden.
- Op Nijverkamp hoeft over 10 jaar (in 2036) ongeveer **32% minder** van het areaal gemaaid te worden.

Naar verwachting zal het grasland zich door het aangepaste maaibeheer als volgt ontwikkelen:

4.2. RAMING

De jaarlijkse beheerkosten van de bedrijventerreinen in de **huidige situatie** zijn relatief hoog. Dit komt door de aanwezigheid van gazons en vakbeplanting wat relatief veel onderhoud vraagt ten opzichte van natuurlijk beheer.

Door in 2026 hagen en vakbeplanting om te vormen naar bloemrijk gras en extensivering van het maaibeheer verlagen de huidige beheerkosten structureel met meer dan 50%.

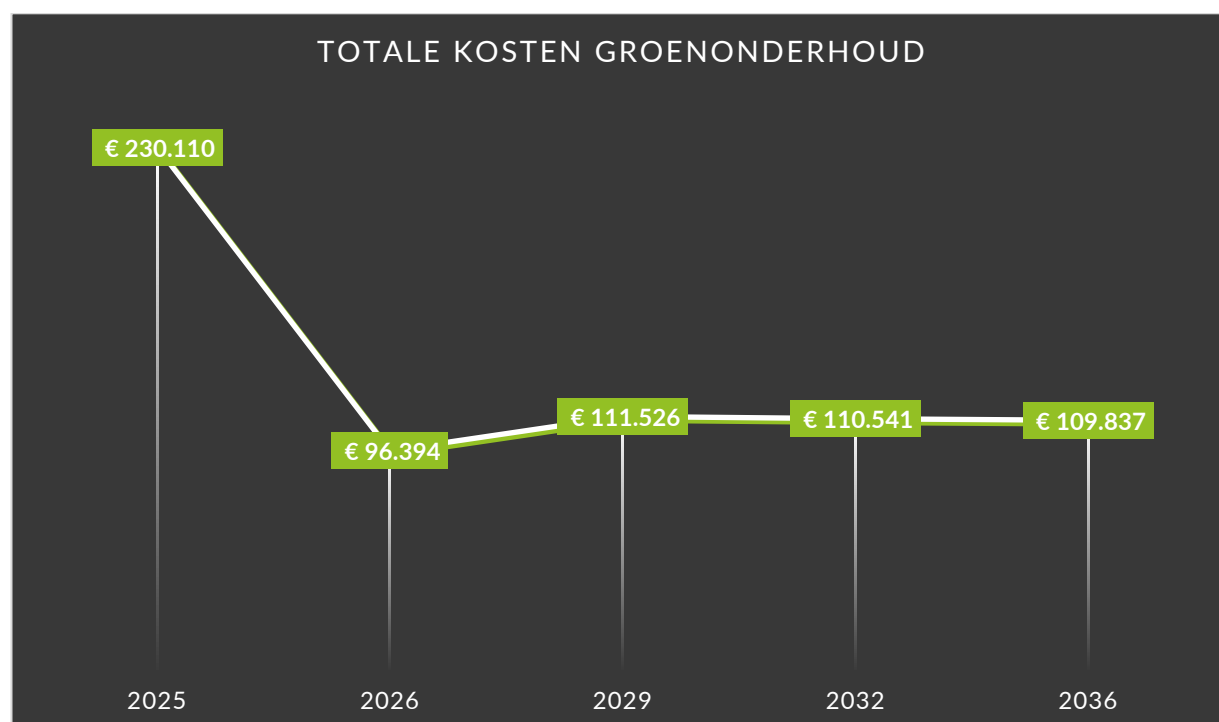
Vanaf 2026 worden in het bloemrijke gras en in beplantingsvakken op zichtlocaties inheemse vaste planten en stinzenbollen toegevoegd ter versterking van de beleevingswaarde en biodiversiteit. Daarnaast worden vanaf die periode ook enkele bosplantsoenen en vogelbosjes en mantel zoomvegetatie gerealiseerd. Met name de vaste planten vragen een intensief onderhoud waardoor de beheerkosten ca. 15% stijgen ten opzichte van 2026.

De omvormingsmaatregelen vragen de komende jaren om een **investering** van ruim 1 miljoen euro. Al naar gelang de beschikbare budgetten kunnen de omvormingsmaatregelen de komende jaren gefaseerd worden uitgevoerd.

De extensivering van het maaibeheer plus de voorgestelde omvormingsmaatregelen hebben na uitvoering van het totale plan een **structurele jaarlijkse verlaging** van ca. 50% tot gevolg ten opzichte van de huidige jaarlijkse beheerkosten op basis van marktconforme normen en eenheidsprijzen. Deze besparing is nodig om de investering van de omvormingsmaatregelen mogelijk te maken.

Na uitvoering van de omvormingsmaatregelen zal de kwaliteit van de graspercelen door de uitvoering van gericht maaibeheer nog verder toenemen tot bloem- en kleurrijk grasland. Met name de maaimomenten en bewerkingspercentages zullen jaarlijks nog variëren, maar de beheerkosten blijven tijdens die ontwikkeling redelijk constant.

De ontwikkeling van de totale beheerkosten door de jaren heen is in onderstaande grafiek weergegeven:

Een overzicht van de totale kosten voor het groenonderhoud is te vinden in bijlage 1.

RAMING | AANLEG EN OMVORMING (EENMALIGE MAATREGELEN)

Prioriteit	Eenmalige omvormingsmaatregelen	Prijs per eenheid	Compagnie		Compagnie oost		De Faktorij en De Vendel		De Batterijen		Nijverkamp en Het Ambacht		Totaalbedrag
			Hoeveelheid	Totaalbedrag	Hoeveelheid	Totaalbedrag	Hoeveelheid	Totaalbedrag	Hoeveelheid	Totaalbedrag	Hoeveelheid	Totaalbedrag	
1	Verwijderen beplanting (m2)	€ 2,25	2862	€ 6.439,50	n.v.t.		117	€ 263,25	771	€ 1.734,75	1850	€ 4.162,50	
1	Inzaaien bloemrijk gras (m2)	€ 0,90	58	€ 52,20	n.v.t.		39	€ 35,10	96	€ 86,40	139	€ 125,10	
1	Inzaaien bloemrijk gras (m2)	€ 0,90	110	€ 99,00	1449	€ 1.304,10	182	€ 163,80	1753	€ 1.577,70	1448	€ 1.303,20	
				€ 6.590,70		€ 1.304,10		€ 462,15		€ 3.398,85		€ 5.590,80	€ 17.346,60
2	Aanplant solitaire heesters (per stuk)	€ 13,40	90	€ 1.206,00	33	€ 442,20	366	€ 4.904,40	111	€ 1.487,40	259	€ 3.470,60	
2	Aanleg vogelbosjes (st, 15 m2 per locatie)	€ 247,50	5	€ 1.237,50	11	€ 2.722,50	2	€ 495,00	10	€ 2.475,00	5	€ 1.237,50	
2	Aanplant solitaire bomen (per stuk)	€ 425,00	13	€ 5.525,00	54	€ 22.950,00	31	€ 13.175,00	28	€ 11.900,00	15	€ 6.375,00	
2	Aanleggen bosplantsoen (st, 150 m2 per locatie)	€ 2.475,00	9	€ 22.275,00	5	€ 12.375,00	3	€ 7.425,00	10	€ 24.750,00	4	€ 9.900,00	
2	Aanleggen mantel zoomvegetatie	€ 16,50	3632	€ 59.928,00	1469	€ 24.238,50	2656	€ 43.824,00	2242	€ 36.993,00	517	€ 8.530,50	
2	Aanplanten vaste planten (m2)	€ 45,00	205	€ 9.225,00	n.v.t.		565	€ 25.425,00	642	€ 28.890,00	835	€ 37.575,00	
				€ 99.396,50		€ 62.728,20		€ 95.248,40		€ 106.495,40		€ 67.088,60	€ 430.957,10
3	Aanplanten stinzenbollen (m2) gras	€ 45,00	1059	€ 47.655,00	1646	€ 74.070,00	4640	€ 208.781,96	2866	€ 128.961,00	2817	€ 126.747,22	
3	Aanplanten stinzenbollen (m2) beplanting	€ 65,00	561	€ 36.465,00	n.v.t.		19	€ 1.261,05	491	€ 31.928,00	797	€ 51.830,68	
				€ 84.120,00		€ 74.070,00		€ 210.043,02		€ 160.889,00		€ 178.577,90	€ 707.699,92
				€ 190.107,20		€ 138.102,30		€ 305.753,57		€ 270.783,25		€ 251.257,30	€ 1.156.003,62

4.3. TOELICHTING ADVIES

Een aantal aanbevolen maatregelen uit 3.1 worden hieronder kort toegelicht:

- **Omvormen van hagen**

De technische staat van veel hagen is slecht. Dit is veelal het gevolg van de slechte groeiomstandigheden in smalle groenstroken onder bomen. De meeste hagen zijn bovendien laag (nog geen meter hoog), waardoor de ecologische waarde beperkt is. Ter bevordering van de biodiversiteit wordt geadviseerd om deze hagen te rooien. Dit dient voorzichtig te gebeuren, om schade aan bomen en beplantingen te minimaliseren. Het is geen probleem als wortels van hagen of andere beplanting in het perceel achterblijven. De overgebleven resten krijgen geen kans om opnieuw uit te groeien door het nieuwe maaibeheer van de kruidenrijke bermen.

- **Aanplant van (stinzen)bollen**

Bij beplanting die wordt omgevormd en waar bomen in slechte staat staan, wordt aangeraden om stinzenbollen aan te planten. Deze hebben een positief effect op de bodem en gezondheid van bomen. Deze bollen komen jarenlang terug en vormen vroeg in het voorjaar een voedselvoorziening voor insecten. In graspercelen met gezonde bomen kunnen enkele voorjaars- en zomerbloeiërs in smalle stroken worden toegevoegd om beheerkosten te besparen. De plantenlijst van (stinzen)bollen is terug te vinden in bijlage 6. Stinzenbollen zijn in principe alleen toepasbaar bij extensief maaibeheer, dus bij fase 3 en 4, waarbij alleen in de late zomer of het najaar gemaaid wordt. Bij fase 2 is de toepassing van stinzenbollen alleen mogelijk zonder zomerbloeiërs en indien de eerste maaironde pas na 21 juni plaats kan vinden. In het pionierstadium, ruigtefase en fase 1 wordt de aanplant van stinzenbollen afgeraden, omdat de maaifrequentie dan nog te hoog ligt. Zodra de ontwikkeling fase 3 heeft bereikt, is het perceel geschikt om stinzenbollen toe te voegen.

- **Aanplant van solitaire heesters**

Bij de aanplant van solitaire heesters (zie afbeelding 3) is het van belang om een goede groeiplaats uit te kiezen. Plaats deze heesters in graspercelen met voedselrijke bodem (fase 1). De ondergrond en omgeving (bijv. schaduw van boomkronen) bepalen welke soorten het meest geschikt zijn per locatie.

- **Mantel- en zoomvegetatie**

Om de biodiversiteit te versterken, kan er gekozen worden om een strook van ca. 1,5 meter rondom (nieuw) aangelegde bosplantsoenen te realiseren. Deze strook kan om het jaar gemaaid worden met een klepelmachine (zie afbeelding 4). De mantel- zoomvegetatie kan op 2 manieren worden gerealiseerd: door successie, na extensivering van het beheer of door actieve omvorming. In dit plan is uitgegaan van realisatie door het uitvoeren van een eenmalige omvorming van deze stroken tot mantel- zoomvegetaties.

- **Bosplantsoen**

Voor enkele locaties met bomen geldt het advies voor omvorming naar bosplantsoen. Bosplantsoen biedt ruimte voor natuurlijke ontwikkeling en biodiversiteit. Door periodiek gericht te dunnen, blijft ecologisch waardevolle houtige beplanting behouden, met een menging van boomvormers, struiken en mantel-zoomvegetatie. In dit plan is uitgegaan van behoud van het bestaande, waardevolle bosplantsoen en het uitvoeren van een eenmalige omvorming van kansrijke locaties gras en/of intensieve beplanting naar bosplantsoen.

- **Vogelbosjes**

Kleine vogelbosjes (zie afbeelding 6) hebben een unieke waarde voor de biodiversiteit. Eén vogelbosje van slechts 15 m² kan, met de juiste soortensamenstelling (zoals van Cruydt-Hoeck), al een belangrijke nectarvoorziening en leefgebied vormen voor diverse soorten. Daarnaast helpt het toevoegen van vogelbosjes bij het tegengaan van droogte en hittestress.

- **Entrees en zichtpunten**

Bij verschillende entrees en zichtpunten is rekening gehouden met de mogelijkheid tot omvorming. Door hier vaste planten met hoge nectarwaarde en rustplaatsen voor bijen te plaatsen, kunnen deze plekken bovendien informatief worden ingericht met bordjes voor bezoekers en met een bijen- of insectenhotel (als onderdeel van het communicatieplan met belanghebbenden en bezoekers).

- **Doorgroeibare verharding**

Voor extra wateraanvoer naar bomen kan worden gekozen voor doorgroeibare verharding. Zo kunnen grasbetontegels regenwater opnemen doordat hun open structuur het water doorlaat naar de ondergrond, waardoor het direct in de bodem kan infiltreren. (zie afbeelding 5). Daarnaast geeft dit een veel groener beeld dan een verharde parkeerplaats en gaat het hittestress tegen. Er zijn proeven gedaan met de toepassing van microklaver in graspercelen. Microklaver is beter bestand tegen verdroging en vormt een betere zode. Daarnaast geeft microklaver een netter beeld en er zijn minder maairondes nodig. Daarnaast bindt microklaver het stikstof en blijft stikstof afgeven aan de bodem, zodat de vegetatie groeizaam blijft (zie afbeelding 5).

- **Boomstammen**

In een aantal straten kunnen boomstammen worden geplaatst. Dit draagt bij aan de acceptatie van een aangepast beheertype, zoals minder maaien (zie afbeelding 6). Daarnaast bieden boomstammen broedplekken voor insecten en helpen ze om parkeren op grasvelden te voorkomen. Boomstammen kunnen ook worden toegepast ter afbakening van stroken rond bosplantsoenen waarin een mantel-zoom vegetatie kan ontwikkelen. De boomstammen voorkomen dat er in deze zones per abuis toch gemaaid wordt.

Afbeelding 3 – Waardevolle heester in Compagnie.

Afbeelding 4 – Mantel- en zoomvegetatie.

Afbeelding 5 – Grasbetontegel (bron: NK-tegelwippen)

Afbeelding 6: Vogelbosje aan de inductorstraat (Het Ambacht)

Afbeelding 7 – Voorbeeld (Wageningen) van toepassing van boomstammen (bron: Google Maps).

5. BIJLAGEN

Dit beheerplan heeft diverse bijlagen:

1. Kostenraming
2. Grassenposter
3. Beheerkaarten per bedrijventerrein
4. Kaarten met omvormingsmaatregelen 2026
5. Meterstroken en zichthoeken
6. Plantenlijst
7. Aanwezigheid invasieve exoten
8. Bijzonderheden per bedrijventerrein

Meegestuurd als losse PDF

Meegestuurd als losse PDF

Meegestuurd als losse PDF

Meegestuurd als losse PDF

Meegestuurd als losse PDF

Zie volgende pagina's

Zie volgende pagina's

Zie volgende pagina's

BIJLAGE 6 | PLANTENLIJST

INHEEMSE VASTE PLANTEN

Combineren van soorten is mogelijk. Kies bijvoorbeeld voor een border met 1 soort, maar voeg nog extra opgaande soorten toe (ertussendoor of in clusters).

Soort	Ecologische waarde	Kenmerken en eisen
Echte-, dag- en avondkoekeksbloem	Nectar voor onder andere vlinders	Ruim aanplanten, niet losse individuen en combineren mogelijk.
Grote kattenstaart <i>Lythrum salicaria</i>	Nectar voor bijen	Vochtige bodem, dus moeilijk haalbaar in de bedrijventerreinen, of enkele bij waterrijke stukken.
(Muskus)kaasjeskruid <i>Malva soorten</i>	Nectar voor bijen en slaapplek	Kan los in de border, maar is mooi in groot aantal en bedekt de grond goed dus onderhoudsvriendelijk.
Vijfdelig kaasjeskruid <i>Malva alcea</i>	Nectar vlinders en bijen	Zonnige standplaats nodig, kan in zure grond, laag vochtgehalte en redelijk voedselrijk.
Smeewortel	Nectar	Mooi met groot aantal bij elkaar, niet los.
(berm)Ooievaarsbek <i>geranium pratense</i>	Nectar vlinders en bijen	Goede bodembedekker en wordt niet hoog. Redelijk voedselrijke bodem nodig, liefst met kalk en weinig vocht.
Donkere ooievaarsbek <i>Geranium phaeum</i> (ingeburgerd)	Hommels en bijen	Houdt van zon, maar kan ook in de schaduw. Voedselrijk en wordt maar 60cm hoog. Halfschaduw, zonnige plek, geschikt voor bosranden.
Maagdenpalm <i>Vinca minor</i>	Nectar voor bijen	Goede bodembedekker. Niet toepassen in grasbermen. Geschikt voor toepassing in schaduwrijke plaatsen onder de kroonprojecties van bomen. Makkelijk in verzorging, wel meer een heester dan een kruidachtige.
Vingerhoedskruid <i>Digitalis</i>	Nectar voor o.a. hommels	Kan goed in voedselrijke bodem en verminderd vocht in de bodem. Wordt hoger dus niet geschikt voor zichtpunten. Mooi in grote aantallen bij elkaar in verschillende kleuren.
Knoopkruid familie <i>Centaurea</i>	Nectar vlinders en bijen. Eetbaar, voedselbron vogels	Halfschaduw, zon. Geschikt voor vaste planten, zaait zich uiteindelijk uit in andere percelen.
Gewone margriet <i>Leucanthemum vulgare</i>	Nectar en stuifmeelbron, zaadhoofden voor vogels in de late zomer	Zonnige locaties en geschikt voor droge bodem tot vochtige en voedselrijke bodem. Voor kleinere borders: Dichte border maken en in grote aantallen aanplanten en zonder combinatie.
Judaspenning <i>Lunaria rediviva</i>	Waardplant voor vlinders. Hommels en honingbijen komen erop af	Liefst halfschaduw met natte en vochtigere bodem, en voedselrijk. Hierdoor mogelijk minder geschikt voor bedrijventerreinen.
Akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i>	Nectar voor hommels en bijen. Waardplant distelvlinder	Grond moet niet te zuur zijn, redelijk voedselrijk en redelijk vochtige bodem. Kan in halfschaduwrijke omgeving zoals bosranden maar ook op zonnige plekken.
Slangenkruid <i>Chium vulgare</i>	Nectar vlinders en bijen	Meerjarige plant, niet te zure grond. Kan tegen droogte en gemiddeld voedselrijk. Liefst zonnige plek.
Zwarte toorts <i>Verbascum nigrum</i>	Bestuiving door wilde bijen, vlinders en (zweef)vliesen	Kan goed tegen droogte, graag een zonnige plek en zandgrond. Mooi in enkele groepjes in een border, hoogte is tot 150cm dus niet geschikt voor kleinere borders of zichtpunten.
(middelste/grote) Teunisbloem <i>Oenothera</i> (ingeburgerd)	Nectar en een waardplant voor teunisbloempijlstaart	Zonnige open plekken, stenige omgeving en kan goed tegen droogte. Niet te zure grond en gemiddeld voedselrijk.
Koninginnekruid <i>Eupatorium cannabinum</i>	Nectar voor vlinders en bijen. Voor diverse vlindersoorten waardplant. Zaden worden door vogels gegeten	Vaak samen met echte valerian. Vaak zonnige plek, bij drassig meer schaduw, kan niet goed tegen droogte. Hierdoor minder geschikt. Wordt 150cm hoog, dus niet geschikt voor zichtpunten.
Adderwortel <i>Persicaria bistorta</i>	Waardplant voor vlinders	Bodembedekker, halfschaduw/zon. Geschikt voor bosranden. Horizontaal stromend water nodig, hierdoor minder geschikt.
Wilde akelei <i>Aquilegia vulgaris</i>	Bijen en vlinders, met name hommels	Meerjarig, zon tot lichte schaduw. Liefst uit de wind. Liever niet te droog en niet te arme grond. Kan in bossen of bosranden.
Veldsalie	Nectar vlinders en bijen	Heeft basische grond nodig, dus niet te zuur. Liefst zonnige plek met droog tot vochtige bodem.
Gele kamille <i>Anthemis tinctoria</i> (ingeburgerd in Nederland)	Nectar voor (dag- en nacht)vlinders en zweefvliegen. Waardplant kamillevlinder	Geschikt voor zonnige plek. Liefst basische grond en redelijk voedselrijk. Kan tegen wat droogte.

Avondkoekoeksbloem

Grote kattenstaart

Kaasjeskruid

Vijfdelig kaasjeskruid

Smeewortel

Ooievaarsbek

Donkere ooievaarsbek

Maagdenpalm

Vingerhoedskruid

Knoopkruid

Gewone margriet

Judaspenning

Akkerklokje

Slangenkruid

Zwarte toorts

Teunisbloem

Koninginnekruid

Adderwortel

Wilde akelei

Veldsalie

Gele kamille

VASTE PLANTEN MET NECTARVOORZIENING (UITHEEMS)

Soort	Ecologische waarde	Kenmerken en eisen
(vaste) Lupine <i>Lupinus</i> (richting ingeburgerd)	Nectar voor onder ander vlinders en bijen. Zaden voor vogels.	Kan goed in schaduwrijke omgeving en is een groenbemester. Kan in arme grond, weinig voedselrijk en gemiddeld vocht. Geschikt als vaste plant. Goed te combineren met inheemse planten.
Lavendel <i>Lavandula</i>	Nectar vlinders en bijen	Sterke plant, groenblijvend en kan goed tegen droogte. Liefst niet te rijke grond voor mooie bloei en liefst in volle zon. Wordt niet hoog (50cm) en hierom geschikt voor rotonden en zichthoeken.
Asters <i>Aster thomsonii</i>	Nectar vlinders en bijen	Zon tot halfschaduw. Normale tot vochtige bodem. Kan goed in een groep worden aangeplant zowel gecombineerd.
Zonnehoed <i>Echinacea</i>	Stuifmeel en nectar voor vlinders, hommels en bijen	Sterke plant en kan goed tegen droogte. Liefst kalkhoudend, humusrijke zandige grond. Kan slecht tegen te vochtige bodem. Kan goed in een groep worden aangeplant zowel gecombineerd. Goed te combineren met inheemse planten.
Kattenstaart <i>Lythrum</i> soorten (cultivars)	Nectar voor bijen	Goed doorlatende bodem, kan niet tegen teveel droogte maar houdt van vochtige bodem.
Gele kamille <i>Anthemis tinctoria</i> (ingeburgerd in Nederland)	Nectar voor (dag- en nacht)vlinders en zweefvliegen.	Geschikt voor zonnige plek. Liefst basische grond en redelijk voedselrijk. Kan tegen wat droogte. Goed te combineren met inheemse borderplanten.
Duizendblad (uitheems) <i>Achillea millefolium</i> 'Sneetaler'	Nectar voor vliegen, bijen en vlinders.	Blijft laag en kan goed tegen droogte.
Salie <i>Salvia x sylvestris</i>	Nectar voor vlinders en bijen.	Blijft laag en kan goed tegen droogte. Goed te combineren met inheemse planten.
Dropplant <i>Agastache</i>	Nectar voor vlinders en bijen.	Houd vooral van droogte in de border. Wordt niet hoog en houdt van de zon. Goed te combineren met inheemse planten.
Daglelie <i>Hemerocallis</i>	Nectar voor vlinders en bijen	Halfschaduw tot zon. Voedselrijke bodem en doorlatende bodem. Geschikt om verschillende lelies aan te planten voor langere bloei.

Lupine in bloemrijk gras .

(SOLITAIRE) HEESTERS

Soort	Ecologische waarde	Hoogte (M)	Kenmerken en eisen
Sleedoorn*	Waardplant sleedoornpage en vroeg in het jaar grote nectarvoorziening.	1.00 tot 3.00	Aanplanten in clusters, zelfde soort of combinatie met andere heesters zoals meidoorn.
Eenstijlige meidoorn*	Waardplant voor vlinders en vroeg in het jaar grote nectarvoorziening.	1.00 tot 4.50	Aanplanten in clusters, zelfde soort of combinatie met andere heesters zoals Sleedoorn.
Vlinderstruik (uitheems)	Nectar voor vlinders, zweefvliegen, hommels, bijen.	0.25 tot 2.50	Kan in een border of solitair in een plantvak. Verschillende cultivars, kan aangepast worden aan de situatie.
Gele kornoelje	Nectar voor met name bijen en vliegen en bessen voor vogels.	1.00 tot 6.00	Wordt groot en hierdoor geschikt als 'grotere heester'. Houdt van wat voedselrijkere bodem, basischere bodem en redelijk wat vocht. Maar kan veel gronden aan. Kan van schaduw tot zon verdragen. Kan goed solitair.
Rode kornoelje	Nectar voor met name bijen en vliegen en bessen voor vogels.	1.00 tot 3.00	Houdt van voedselrijke bodem en vochtige bodem.
Kardinaalsmuts	Nectar voor korttongige insecten zoals vliegen en kevers, op afkomen. Vruchten worden gegeten door vogels.	1.50 tot 6.00	Neutrale bodem maar liefst vochtige bodem. Houdt van halfschaduw.
Egelantier	Nectar voor bijen, zweefvliegen en kevers.	0.60 tot 2.00	Houdt van zonnige struwelen, voedselarme grond en droge bodem. Hierdoor geschikt voor de bedrijventerreinen.
Hondsroos*	Nectar voor met name bijen. Rozenbottels zijn een goede voedselbron voor vogels in de wintermaanden.	1.00 tot 3.00	Doet het goed op voedselrijke gronden en niet te zuur. Kan goed tegen verminderd licht en is geschikt voor aanplant bij bosranden of onder grote boomkronen.
Gewone vlier	Goede voorziening nectar en bessen voor vogels.	Max 6.00	Minder geschikt om in een border te plaatsen. Liefst vochtigere grond.
Gelderse roos	Bessen worden gegeven door vogels, grote voedselbron. Nectar voor hommels, kevers, vlinders en bijen.	1.00 tot 4.00	Redelijk voedselrijk, niet blijvend nat maar kan niet tegen te droge bodem.
Europese Krentenboom (inheems: Amelanchier ovalis)	Bessen voor vogels en nectar voor insecten	1.00 tot 4.00	Geschikt voor wat drogere bodem en verdraagt goed de volle zon.
Sprorkehout / vuilboom	Nectar voor bijen, o.a. de zeldzame sprokkehoutzandbij, zweefvliegen, vlinders en kevers. Waardplant van boomblauwtje. Bessen worden gegeten door vogels.	2.00 tot 5.00	Houd van voedselarme grond, liefst wat zuurder bodem. Kan variëren van vochtig tot droge bodem en van halfschaduw tot zonnige plek. Hierdoor geschikt voor bedrijventerreinen met zuurdere bodem.

*Meerdere solitaire heesters zijn te gebruiken als 'doornstruweel'; hondsroos, sleedoorn, een- en tweestijlige meidoorn maken vaak deel uit van doornstruwelen. Doornstruwelen zijn nuttig als broed- en slaapplek voor onder andere vogels, egels, etc.

KRUIDENMENGSELS

Type	Advies en info
Laag bloemrijk grasland	Een eenvoudig maar breed inzetbaar bloemenmengsel voor bloemrijk grasland en bermen, voor alle grondsoorten. Dit mengsel heeft een ingetogen karakter. Door goed beheer (jaarlijks 1-2 keer maaien en maaisel afvoeren) kan er zich een duurzame, natuurlijke, middellage begroeiing ontwikkelen, met name op schralere grond. Een bloemrijk resultaat kunt u vanaf het tweede of derde jaar verwachten. Bron en meer informatie: https://www.cruydhoeck.nl/m1-laag-bloemrijk-grasland
Bloemrijk grasland – lichte grond	Breed inzetbaar bloemenmengsel voor bloemrijk grasland en bermen voor alle (behalve zware en natte) gronden van voedselarm tot matig voedselrijk. Zeer geschikt voor zandgrond en lemige zandgrond. Dit mengsel heeft een ingetogen karakter. Door goed beheer (jaarlijks 1-2 keer maaien, bij voorkeur gefaseerd, maaisel afvoeren) kan zich een duurzame natuurlijke middelhoge vegetatie ontwikkelen. Een bloemrijk resultaat kunt u vanaf het tweede of derde jaar verwachten. Bron en meer informatie: https://www.cruydhoeck.nl/g1-bloemrijk-grasland-lichte-grond
Nectar onder het maaimes	Bloemenmengsel dat meegezaaid kan worden met een kleine hoeveelheid gazongrasmengsel. De soorten in het mengsel kunnen in het lage gazon vaak toch bloemen vormen die benut kunnen worden door bestuivende insecten. Dit mengsel is vooral op insecten gericht, ter ondersteuning van ecologisch beheer. Dit mengsel kunt u op verschillende manieren beheren. Als intensief gazon (weinig bloei), extensief gazon (weinig - matige bloei) of bloemrijk grasland. Bron en meer informatie: https://www.cruydhoeck.nl/m5-nectar-onder-het-maaimes
Bijenmengsel – vaste soorten	Goede drachtplanten en beschikbare bloei door het hele seizoen is van groot belang voor wilde- en honingbijen, maar natuurlijk ook voor vlinders en vele andere bloembezoekende insecten. Deze combinatie is speciaal gericht op zoveel mogelijk soorten wilde bijen en is uitermate geschikt voor toepassing bij bijenhoeven. Aangezien het verspreidingsgebied van sommige van deze planten beperkt is, is dit mengsel uitsluitend bedoeld voor gebruik in tuinen, parken en binnen de bebouwde kom. Vanaf het tweede of derde jaar kunt u een bloemrijk resultaat verwachten. Bron en meer informatie: https://www.cruydhoeck.nl/n1-bijenmengsel-vaste-soorten
Onderbegroeiing - boszoom	Een plek in de halfschaduw met matig tot redelijk voedselrijke grond? Kies dit hoge bloemenmengsel voor onderbegroeiing en boszomen. Vooral op meer voedselrijke gronden kan dit mengsel vrij ruig zijn. Lichte verstoring in de bodem wordt redelijk goed verdragen. Afhankelijk van de beschikbare lichtinval kunt u vanaf het tweede of derde jaar een bloemrijk resultaat verwachten. Bron en meer informatie: https://www.cruydhoeck.nl/o1-onderbegroeiing-boszoom

AKKERRANDBEHEER

Type	Advies en info
Akkerrandenmengsel (meerjarig)	Het Meerjarig Akkerrandenmengsel AA-10 bestaat uit meerjarige plantensoorten, en enkele éénjarige kruiden. Omdat veel meerjarige soorten langzaam op gang komen en het eerste jaar nog weinig bloeien, is het nuttig enkele éénjarige soorten toe te voegen. Deze beperken de ruimte voor onkruiden en bieden direct voedsel voor nuttige insecten. Deze éénjarige soorten verdwijnen vaak in het tweede of derde jaar na aanleg. Door het gebruik van meerjarige soorten kan de akkerrand zoveel mogelijk met rust gelaten worden. De voordelen hiervan zijn: minder werk, minder kosten, minder verstoring. Bron en meer informatie: https://medigran.nl/product/overblijvend-akkerrandenmengsel-aa-10/
Akkerrandenmengsel (eenjarig)	Eénjarige akkerranden, zoals het Akkerrandenmengsel eenjarig AA-20, zijn bedoeld om in voorjaar en zomer veel bloemen langs de akker beschikbaar te hebben. De soorten zijn algemeen voorkomend, groeien en bloeien makkelijk en zijn daardoor breed toepasbaar op uiteenlopende grondsoorten. Een 100% inheems alternatief is het Akkerflora A-3 mengsel. Bron en meer informatie: https://medigran.nl/product/akkerrandenmengsel-eeenjarig-aa-20/

STINZEN- EN/OF VERWILDERINGSBOLLEN (PER STUK)

Soort	Ecologische waarde	Kenmerken en eisen
Wilde hyacint	Nectar	Geschikt voor schaduwrijke omgeving, langs bosranden of bij laanbomen.
Streephyacint	Nectar	In de volle zon en kan in schrale grond
Allium nigrum	Nectar	Kan tegen droogte
Allium zebdanense	Nectar	Kan tegen droogte
Kievietsbloem	Nectar	Gedijt goed op vochtige grond, hierdoor mogelijk minder geschikt.
(Herfst)tijloos	Nectar (in het najaar)	Bloeit aan het einde van het jaar.

MENGSELS (STINZEN)BOLLEN

Soort	Foto	Kenmerken en eisen
Stinzenmengsel		Mengsel van verwilderingsbollen met onder andere bostulp, hyacint, allium ursinum, narcis. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/verwilderingsbollen-en-stinzenplanten
EPR mengsel		Goed voor nectarvoorziening. Speciaal ontwikkeld voor onder eikenbomen (tegen eikenprocessierups). Optie voor toevoeging kruiden. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/bloembollenmengsels
Bee surprise mix XL		Goed voor nectarvoorziening. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/bloembollenmengsels
Biodiversiteits-mengsel		Goed voor nectarvoorziening. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/bloembollenmengsels
Bijen mengsel		Goed voor nectarvoorziening. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/bloembollenmengsels

Vlinder mengsel		Specifiek ontwikkeld voor vlinders. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/bloembollenmengsels
Natuurlijk bloeiende berm		Mengsel van bollen in combinatie met kruiden. Zie voor meer informatie: https://www.lubbelisse.nl/nl/groenvoorziening/bloembollenmengsels
Stinzen in het landschap		Mengsel met Inheemse stinzenplanten voor versterken de natuurlijke balans in de openbare ruimte. Zie voor meer informatie: https://www.debonteberm.nl/

Let op, voor de aanplant van bollenmengsels is een goed doorlatende bodem nodig.

BIJLAGE 7 | AANWEZIGHEID INVASIEVE EXOTEN

In totaal zijn op diverse locaties invasieve exoten aangetroffen:

JAPANESE DUIZENDKNOOP

Tijdens de inspectie is de invasieve exoot 'Japanse duizendknoop' waargenomen. Het gaat om 1 perceel op de kruising Voorpoort-Kazemat met een totaal oppervlakte van ongeveer 70m² waarbij een gedeelte van het perceel bedekt is met Japanse Duizendknoop. Zoals het ernaar uitziet heeft hier recent een bestrijdingsmethode plaatsgevonden.

Geadviseerd wordt de grond met wortelresten te ontgraven en af te voeren. Dit is een effectieve methode om de plant en zijn wortelstelsel volledig te verwijderen, waardoor verdere groei wordt voorkomen.

REUZENBERENKLAUW

Tijdens de inspectie is de invasieve exoot 'reuzenberenklauw' waargenomen op diverse locaties:

Locatie	Linknummer	Oppervlakte bedekt (m ²)
Compagnie	15592	3
Compagnie Oost	4217	119
Compagnie Oost	4227	2068
Compagnie Oost	4313	131
Compagnie Oost	4316	1914
Compagnie Oost	17798	1119
Faktorij / De Vendel	4708	1724
Faktorij / De Vendel	4606	1364

Geadviseerd wordt de plant te maaien en het maaisel af te voeren. Deze beheermethode van grote kolonies is effectief, als dit tenminste 5 keer per groeiseizoen wordt uitgevoerd. Door te maaien wordt de plant uitgeput.

BIJLAGE 8 | AANTEKENINGEN PER BEDRIJVENTERREIN

DE BATTERIJEN

Vaste planten rondom Bastion	De vaste plantvakken rondom bastion zijn in slechte technische staat.
Rondom Ravelijn	Op deze locatie zijn al heesters aanwezig, het zou zonde zijn om deze te rooien dus waar mogelijk deze zoveel mogelijk sparen.
Rondom Ravelijn	Afbeelding onder laat zien waar grotere solitaire heesters zoals gele kornoelje kansen hebben om zich te ontwikkelen.
Ten noorden van Voorpoort	Grasperceel ten noorden van de grote watergang is veel houtige opslag aanwezig zoals de foto hieronder laat zien.

Kruising Nieuweweg-Noord en Voorpoort	Hier mist nog de recent aangelegde halfverharding op de kaart.
--	---

DE COMPAGNIE & COMPAGNIE-OOST

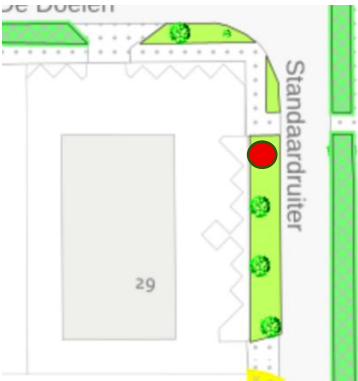
Drukke wandel- en fietsroutes	Einsteinstraat, Wiltonstraat en de noordzijde van Storkstraat en Plesmenstraat worden druk bezocht met fietsers en wandelaars, geef deze hierom prioriteit voor het omvormen met bijvoorbeeld een waardevol mengsel stinzenbollen. Met de inspectie is hier rekening mee gehouden.
Berenklauw	Tussen Einsteinstraat en Stationsstraat (groenstrook) is veel bedekking van berenklauw aanwezig (zie foto's hieronder).
In gebruik genomen grond	Tussen Einsteinstraat en Stationsstraat (groenstrook) is veel grond in eigen gebruik genomen (zie foto onder).
Aanpassen snoeiwijze	Aan de oostzijde van Plasmanstraat is een lijnhaag aanwezig, deze is in goede technische staat. Als verbetering/maatregel is hierom gekozen voor aanpassen snoeiwijze.
Natuurvriendelijke oevers	Compagnie: Bij het perceel ten zuiden van de watergang (linknr 4071) is beschoeiing aanwezig, vervang deze voor natuurvriendelijke oevers met flauw talud. Totale lengte is ongeveer 775 meter. Compagnie oost: Locaties die geschikt zijn voor natuurvriendelijke oevers zijn alle oevers die parallel lopen met de wegen (Einsteinstraat, Galileistraat en Newtonstraat). Ook kan de beschoeiing van de watergang tussen Stationsstraat en Einsteinweg worden vervangen voor natuurvriendelijke oevers (linknr. 17798).

Bomen met schade	Tijdens de inspectie zijn er veel werkzaamheden aanwezig, waaronder openbreken van straatwerk (asfalt). Veel grote wortels van bomen zijn weggehaald. Zie afbeelding onder, ook bij bomen die in slechte staat zijn zoals bij de Storksraat wordt veel van het wortelstelsel weggehaald.
-------------------------	---

FAKTORIJ / DE VENDEL

Landjuweel	In deze straat is aan beide kanten een ruime stoep aanwezig. Om te vergroenen is het mogelijk om de stoep aan 1 zijde te verwijderen en om te vormen naar groenvak.
Ten noorden van Vendelier	Hier is ruigte aanwezig in de bossen, deze ruigte is juist goed voor de biodiversiteit en hierom wordt geadviseerd niet teveel te maaien/verschraken.
Watergang ten noorden van Vendelier	Op deze locatie wordt geadviseerd om natuurvriendelijke oevers aan te leggen.

Standaardruiter	Op deze locatie is duidelijk te zien dat de boomkronen groot zijn en hierom biedt deze locatie minder kansen voor solitaire heester.
Standaardruiter	Missende boom in de kaart, op onderstaande locatie (rode stip) mist een boom.
Gemaaid	Kruidenvegetatie is veelal kortgemaaid en hierdoor moeilijk te classificeren helaas. Hierdoor zijn sommige beoordelingen niet voor 100% betrouwbaar. Zie foto onder.

HET AMBACHT

Inductorstraat	Rondom de inductorstraat zijn bosjes aanwezig die een goed beeld geven van hoe kleine 'vogelbosjes' impact kunnen hebben op de omgeving. Op de afbeeldingen hieronder zijn weergaven te zien van de kleine vogelbosjes.
-----------------------	---

NIJVERKAMP

De Smalle Zijde	In deze straat zijn de boomkronen niet optimaal. Probeer hier zoveel mogelijk opgaande (solitaire) heesters en bomen te planten om hittestress in deze straat te verlagen. Op de onderstaande afbeelding is goed te zien dat de hoeveelheid opgaande bomen met kronen niet hoog is ten opzichte van de mogelijkheden.
Dynamostraat	Typische locatie waar bosplantsoen of vogelbosje geschikt is.
Generatorstraat	Ook hier is de bedekking met boomkronen laag.
Generatorstraat	Schade aan boom:

Bobinestraat

Op deze locatie is al bloemrijk gras aanwezig en een ruim aantal solitaire heesters aanwezig.

